

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Розглянуто сутність інвестиційного потенціалу та визначено його якісні характеристики. Визначено основні чинники, що впливають на інвестиційний потенціал. На підставі аналізу фінансових інструментів фондового ринку виявлено основні тенденції, проблеми розвитку ринку цінних паперів та можливості їх використання з метою підвищення інвестиційного потенціалу в Україні. Розкрито адаптивний механізм формування та реалізації інвестиційної стратегії на підставі врахування інвестиційного потенціалу. Обґрунтовані заходи спрямовані на забезпечення зростання інвестиційного потенціалу.

Ключеві слова: інвестиційний потенціал, фінансові інструменти, аналіз, адаптивний механізм, інвестиційна стратегія, ринок цінних паперів.

Постановка проблеми. Динамічні темпи невизначеності вітчизняної економіки вимагають посилення уваги держави до забезпечення належного рівня розвитку інвестиційних процесів, що дозволить досягнути економічного зростання. Умовою активізації інвестиційної діяльності залишається формування в Україні стимулювання інвестицій в реальний сектор економіки, створення сприятливого податкового режиму, зниження рівня інфляції, вартості кредитів, зваженої політики на фондовому ринку. Аналіз інвестиційної сфери вітчизняної економіки свідчить про те, що на сьогодні не створені передумови для поживлення інвестиційного клімату, поновлення виробничого потенціалу, активного використання фінансових інструментів фондового ринку та механізми стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Економічні та соціально-політичні процеси, що відбуваються вимагають від вчених і практиків шукати нові підходи до забезпечення ефективності інвестиційних процесів, формування інвестиційної стратегії та механізмів її впровадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці в сфері інвестиційної діяльності приділяли увагу вітчизняні та іноземні вчені серед яких О. Барановський, Г. Бірман, А. Дамодаран, М. Д. Джонк, Дж. Кейнс, Дж. Кемпбелл, Я. Корнаї, Г. Марковіц, А. Нордхауз, В. Опарін, Дж. Сакс, П. Самуельсон, Д. Тобін, Р. Холт, Я. Хонко, С.Л. Шмідт, О. Ястремська. Питання формування інвестиційної стратегії розкривають в наукових роботах І Бланк, І.

Бузько, Г. Козаченко, Л. Костирко, В. Герасимчук, А. Поддєрьогін. Висвітленню різноманітних аспектів використання фінансових інструментів фондового ринку приділяли увагу Г. Александер, Дж. Бейлі, Васильєва Т., В.Корнєєв, І. Лютий, Т. Нічосова, Шарп У., І. Школьник. Сутність інвестиційного потенціалу є предметом розгляду таких дослідників як О. Вовк, І. Должанський, С. Іванов, Т. Загорна, Т. Кучерук, М. Туріяньська, О. Удалих, О. Федонін.

Незважаючи на значну кількість наукових робіт з цієї проблематики, в сучасній економічній літературі недостатньо висвітлені такі питання: аналіз впливу на інвестиційний потенціал фінансових інструментів, адаптивний механізм інвестиційної стратегії, ідентифікація та оцінка втрат від інвестиційних ризиків, механізми стимулювання інвестиційних процесів.

Метою статті є на підставі аналізу фінансових інструментів фондового ринку визначення напрямів підвищення інвестиційного потенціалу та концептуальне обґрунтування адаптивного механізму інвестиційної стратегії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вихідним моментом формування механізму інвестиційної стратегії є дослідження за трьома аспектами: системний аналіз і конкретизація сутності інвестиційного потенціалу; аналіз тенденцій сучасного стану інвестиційного потенціалу з метою виявлення можливостей використання фінансових інструментів; розробка адаптивного механізму інвестиційної стратегії

з урахуванням змін інвестиційного потенціалу в умовах невизначеності ринкової економіки.

Одним з головних показників, що визначають інвестиційну привабливість, є інвестиційний потенціал. В економічній літературі є різні визначення поняття «інвестиційний потенціал», більшість з яких орієнтується на ресурсний підхід:

1) сукупність ресурсів, факторів та умов, що формують базу для здійснення інвестиційної діяльності [1]:

2) організована сукупність інвестиційних можливостей підприємства, використання яких спрямоване на досягнення цілей його розвитку та інвестиційної стратегії [2, с.52]

3) наявні та приховані можливості підприємства для здійснення простого і розширеного відтворення[4, с.16]

4) сукупність накопичених у результаті господарської діяльності власних ресурсів, що можуть бути використані для інвестицій без порушення поточної діяльності. [5, с. 128]

Виходячи з зазначених положень до визначення інвестиційного потенціалу можна виділити його основні характеристики: 1) потенціал відображає сукупність власних і залучених ресурсів для здійснення інвестиційної діяльності і забезпечення стійкого розвитку економічної системи; 2) потенціал відображає ступінь використання ресурсних можливостей для досягнення цілей його інвестиційної стратегії. Таким чином, в основі вказаних підходів до визначення інвестиційного потенціалу знаходяться наявні власні і залучені ресурси та здатність їх ефективно використовувати за умови сприятливого інвестиційного клімату в цілях, визначених стратегією.

Інвестиційний потенціал на макрорівні слід розглядати як ключовий фактор майбутнього успіху підприємств реального сектору економіки. Безперервний пошук перспективних напрямів інвестування створює необхідну базу для здійснення оптимального вибору стратегії стійкого розвитку, структури капіталу, або перспективних методів управління операційною діяльністю. Наявність достатніх фінансових ресурсів сприяє забезпеченню конкуренто-

спроможності оскільки дозволяє своєчасно захистити бізнес від кризових погроз з боку зовнішнього середовища шляхом о пошуку нових можливостей розвитку.

Для виявлення передумов формування адаптивного механізму інвестиційної стратегії необхідно здійснити аналіз тенденцій сучасного стану інвестиційного потенціалу з метою виявлення можливостей використання фінансових інструментів для фінансування інвестиційної діяльності. На сьогодні в Україні структура фінансування інвестиційної діяльності не відповідає потребам та стратегічним завданням розвитку інвестиційних процесів, наслідком чого є диспропорції розвитку в базових галузях промисловості: 34,9% інвестицій було спрямовано в 2013 р. на постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; 14,2% у переробну промисловість; 10,5% – металургії. При цьому інвестування машинобудування суттєво погіршилось, особливо його високотехнологічного сегменту [6].

Інвестування діяльності українських компаній здійснюється, в основному, за рахунок власних коштів. Можливості залучення позикових джерел фінансування обмежені: довгостроковість проектів, високі ризики, несприятливий інвестиційний клімат у Україні (за даними щорічного проекту Doing Business у 2014 році Україна посіла 112 місце серед 189 країн в рейтингу [7]). До основних чинників, що перешкоджають залученню довгострокових інвестиційних вкладень, на макрорівні відносяться: політична і економічна нестабільність розвитку країни, правове забезпечення, стан фінансового ринку, гнучкість фінансово-економічних стимулів з боку органів влади, інвестиційна активність населення. Мікроекономічними чинниками є: фінансовий стан, результативність діяльності, рівень використання сучасних фінансових інструментів (цінні папери, венчурний капітал).

Зарубіжний досвід свідчить, що емісія акцій і облігацій, займають важливе місце в структурі зовнішніх джерел фінансування корпорацій. Так, у розвинених країнах близько 60% коштів підприємства залучають на фондовому ринку через роз-

міщення акцій і корпоративних облігацій; решту 40% - за рахунок банківського кредиту та бюджетних коштів [8].

Вітчизняний фондовий ринок є недостатньо розвинутим, тому він не може виконувати в повній мірі функції перерозподілу інвестиційних ресурсів за таких обставин: 1) висока концентрація ринку (домінування декількох емітентів); 2) надконцентрацію торгівлі (домінування фондової біржі «Перспектива» на внутрішньому ринку українських паперів); 3) обмеженість можливих джерел фінансування корпорацій і недооцінка ринком багатьох компаній; 4) тенденція боргового характеру українського ринку; 5) збереження високого рівня закритості ринку цінних паперів.

На сьогоднішній день ринок капіталу в Україні не відрізняється значною різноманітністю цінних паперів є: акції, облігації підприємств та місцевих позик, опціони, інвестиційні сертифікати корпоративних та пайових фондів. Протягом 2009-2013 рр. найбільшу питому вагу в основному склали акції та облігації підприємств.

Ліквідний та надійний ринок акцій є одним із чинників, що визначає інвестиційний клімат в державі, сприяє залученню й перерозподілу інвестиційного капіталу у перспективні сфери економіки. Підвищення ліквідності вторинного ринку цінних паперів за рахунок залучення інвесторів сприяє зростанню ринкової вартості акцій і капіталізації компаній, але не передбачає надходження додаткових інвестицій. У більшості країн світу випуск акцій не є головним джерелом корпоративних інвестицій. Так, нефінансові компанії понад 30 років більше випускають акції, ніж їх розміщують. Основним джерелом їх фінансування є позики банків (більше третини всього фінансування).

Впродовж 2009-2013 рр. спостерігається нерівномірна тенденція обсягу випуску акцій: у 2009 році досягнув свого максимуму, за даними на кінець 2013 року, було зареєстровано випусків акцій на 571,97 млрд. та спостерігалось зростання емісійної діяльності на ринку акцій, що в чотири рази більше порівняно з 2012 роком. У 2012 році відмічається зниження цього показника у 2,5 рази, що пов'язано зі згортанням участі іноземних банківських інституцій у капіталі банків України. Найбільші обсяги випусків акцій в 2013 р. належали емітентам, основними видами економічної діяльності яких були фінансова та страхова діяльність (32,27 млрд. грн., 50,25 % від загального обсягу), будівництво (6,87 млрд. грн., 10,69 %), а також оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (6,57 млрд. грн., 10,23 %) [9].

У 2013 році на вітчизняному фондовому ринку була відзначена висока активність біржового сегменту. Капіталізація лістингових компаній фондового ринку станом на 31.12.2013 становила 311,73 млрд. грн., що більше на 12,53 % у порівнянні з 31.12.2012 (277,02 млрд. грн.) Збільшення капіталізації відбувалось як за рахунок підвищення ринкової вартості корпорацій, так і за рахунок збільшення кількості лістингових компаній. В структурі торгів 2013 року ринок акцій становив 10,20 % загального обсягу торгів на ринку цінних паперів, обсяг торгів акціями на біржовому ринку збільшився у два рази порівняно з 2012 роком.

Важливим сегментом ринку цінних паперів є ринок облігацій, на якому відбувається обіг боргових зобов'язань. Найбільша частка приходить на державні та корпоративні облігації.

Т а б л и ц я 1

Динаміка показників випуску корпоративних облігацій за 2009-2013 рр.

Показник	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013р.
Обсяг зареєстрованих випусків облігацій, млрд грн	10,11	9,49	35,91	51,39	42,47
Кількість випусків облігацій	240	304	209	332	304
Середня вартість випуску облігацій, млн грн	42,11	31,23	170,8	154,48	147,24

Джерело: узагальнено авторами на підставі [9,10]

Аналіз динаміки корпоративних облігацій (табл. 1) свідчить, що станом на

кінець 2011 року обсяг облігацій збільшившись за рік в 2,8 разів і досяг 35,91 млрд.

грн. За підсумками 2010 року обсяг вказаного ринку становив 9,49 млрд. грн., тобто число випусків облігацій зменшилось на 31,25% порівняно з 2009 роком. До кінця 2012 року обсяг корпоративних облігацій, розміщених на ринковій основі, складав 51,39 млрд. грн. (332 випуску облігацій), на 43,1% перевищує обсяг даного сегменту ринку облігацій на кінець 2011 року. У 2013 році відбулося незначне зменшення обсягів корпоративних облігацій зареєстрованих випусків (304 випуски облігацій підприємств, 42,47 млрд. грн.) на 17,36 % менше, ніж у 2012 році.

Зростання первинного ринку корпоративних облігацій у вартісному виразі су-

проводжувалось зменшенням кількості зареєстрованих випусків. Таким чином, продовжується тенденція зменшення кількості емітентів, що запозичують на облігаційному ринку, середній обсяг облігаційного випуску за 2013 рік становив 147, 24 млн. грн., що на 5,12% менше 2012 року.

Тенденція останніх 5 років характеризується найбільшою питомою вагою в загальному обсязі зареєстрованих випусків облігацій підприємств. У 2013 році комерційні банки здійснили емісію облігацій лише на 8,04 млрд. грн., а страхові компанії облігації взагалі не випускали (табл. 2).

Т а б л и ц я 2

Структура зареєстрованих випусків облігацій підприємств у 2009-2013 рр.

Вид емітента	2009 р.		2010 р.		2011 р.		2012 р.		2013 р.	
	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Підприємства	10,11	100,00	6,34	66,81	21,92	61,04	39,59	77,04	34,43	81,07
Банки	-	-	3,15	33,19	13,89	38,68	11,77	22,90	8,04	18,93
Страхові компанії	-	-	-	-	0,10	0,28	0,03	0,06	-	-
Усього	10,11	100,00	9,49	100,00	35,91	100,00	51,39	100,00	42,47	100,00

Джерело: узагальнено авторами на підставі [9]

У 2013 році випуски облігацій підприємств з найбільшими обсягами були здійснені емітентам за основними видами економічної діяльності: фінансова та стра-

хова діяльність (58,26 %); операції з нерухомим майном (16,94 %); будівництво (8,15 %) (рис. 1).

Рис. 1. Випуски облігацій підприємств за основними видами економічної діяльності емітентів у 2013 році

Джерело: розроблено авторами на підставі [9]

Протягом 2013 року у першій п'ятірці корпоративних емітентів НКЦПФР зареєстровано за обсягом випусків облігацій: Дер-

жавна іпотечна установа; НАК «Нафтогаз України»; ТОВ «ЕСУ»; ПАТ КБ «Приватбанк»; ДП «Державне агентство автомобіль-

них доріг України» [9]. Таким чином, в ринкових умовах здатні здійснювати значні за обсягом емісії здатні лише державні підприємства та найбільші комерційні банки, проте, наведені випуски за умовами розміщення є непублічними. Це свідчить про те, що на даному етапі великі емісії можуть знайти платоспроможний попит лише при наявності вузького кола зацікавлених інвесторів, в той час як розміщення на відкритому ринку може і не відбутись.

Інноваційний шлях розвитку інвестиційної діяльності характеризується галузевою структурою торгів вітчизняного фондового ринку. Кількість цінних паперів, допу-

щених до торгів на фондовому ринку впливає на напрями інвестування, кількість цінних паперів, доступних для придбання інвесторами, ступінь їх диверсифікації, надійності та інвестиційної привабливості. [9] Необхідно зазначити, що на кінець 2013 року спостерігалось збільшення кількості випусків облігацій підприємств, допущених до торгів на фондових біржах. Так, до біржових списків організаторів торгівлі станом на 31.12.2013 включено 638 облігацій підприємств, що на 16,84 % більше порівняно з показником аналогічного періоду 2012 року (табл. 3).

Т а б л и ц я 3

Обсяг торгів облігаціями підприємств на ринку цінних паперів у 2009-2013 рр.

Показник	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.
Обсяг торгів на ринку цінних паперів, млрд. грн.	1067,26	1541,38	2171,10	2530,87	1676,97
Обсяг торгів облігаціями підприємств, млрд. грн.	81,13	69,50	103,70	124,89	98,87
Частка обсягу торгів облігаціями підприємств, %	7,6	4,5	4,78	4,93	5,9
Кількості випусків облігацій підприємств, допущених до торгів на фондових біржах	436	396	463	546	638

Джерело: узагальнено авторами на підставі [9]

Ринок боргових цінних паперів українських підприємств характеризувався слабким розвитком, а саме - відсутністю попиту на облігації з боку інституційних інвесторів. Динаміка обсягу торгів на ринку цінних паперів у 2009-2012 р.р. характеризувалася тенденцією зростання, а у 2013 р. обсяг торгів зменшився на 33,74% (табл. 3). Частка обсягу торгів облігаціями підприємств на ринку цінних паперів невелика і коливається в межах 7,6 % в 2009 р. і 4,5%-5,9% в 2010-2013 рр. Ліквідність корпоративних боргових зобов'язань нижча порівняно з облігаціями внутрішньої державної позики (ОВДП), тому вони не є привабливими. Комерційні банки, у портфелях яких станом на кінець 2013 року перебувало державних облігацій загальною вартістю близько 81 млрд. грн., використовують як інструмент ліквідної застави при операціях РЕПО та в якості резервів під валютні депозити. Таким чином, беручи до уваги поточні проблеми та перспективи розвитку ринку облігацій України, вважаємо, що в подальшому відбудеться розширення ринку державних цінних паперів, в той час як на ринку корпоративних обліга-

цій обсяг реалізації нових запозичень буде значно нижчим, ніж обсяг викуплених та погашених випусків.

На цій основі можна обґрунтувати шляхи вирішення проблем соціально-економічного розвитку з урахуванням динамічних змін інвестиційного потенціалу в умовах невизначеності ринкової економіки.

1. Розробка адаптивного механізму інвестиційної стратегії на підставі врахування інвестиційного потенціалу, що інтегрує вибір джерел фінансування; розробку прогнозів соціально-економічного розвитку на основі інвестиційного потенціалу; організацію фінансового контролю.

2. Активізація інвестиційних процесів за рахунок внутрішніх інвестицій. Відновленню позитивної динаміки внутрішніх інвестицій сприятиме забезпечення прибутковості, зростання власного капіталу за рахунок емісії акцій, внутрішніх резервів від інвестиційної діяльності підприємств реального сектора економіки.

3. Збалансованість взаємозв'язку між монетарним і інвестиційним механізмом шляхом зниження або збільшення процент-

ного відсотку[10, с.23]. Зниження процентної ставки призводить до зменшення необхідної норми прибутку інвесторів і, відповідно до зростання інвестиційної активності. Створення умов для зниження темпів інфляції і обмеження кредитного мультиплікатора, що сприятиме підвищенню інвестиційного потенціалу.

4. Активізація використання інструментів фондового ринку шляхом мобілізації усіх ресурсів від емісії цінних паперів з ме-

тою залучення додаткових джерел фінансування. Використання можливостей залучення капіталу через боргові інструменти, у тому числі IPO, може привести до зниження вартості застосування цього капіталу та сприяти підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Аналіз і оцінка інвестиційного потенціалу передують розробці адаптивного механізму формування і реалізації інвестиційної стратегії (рис. 2).

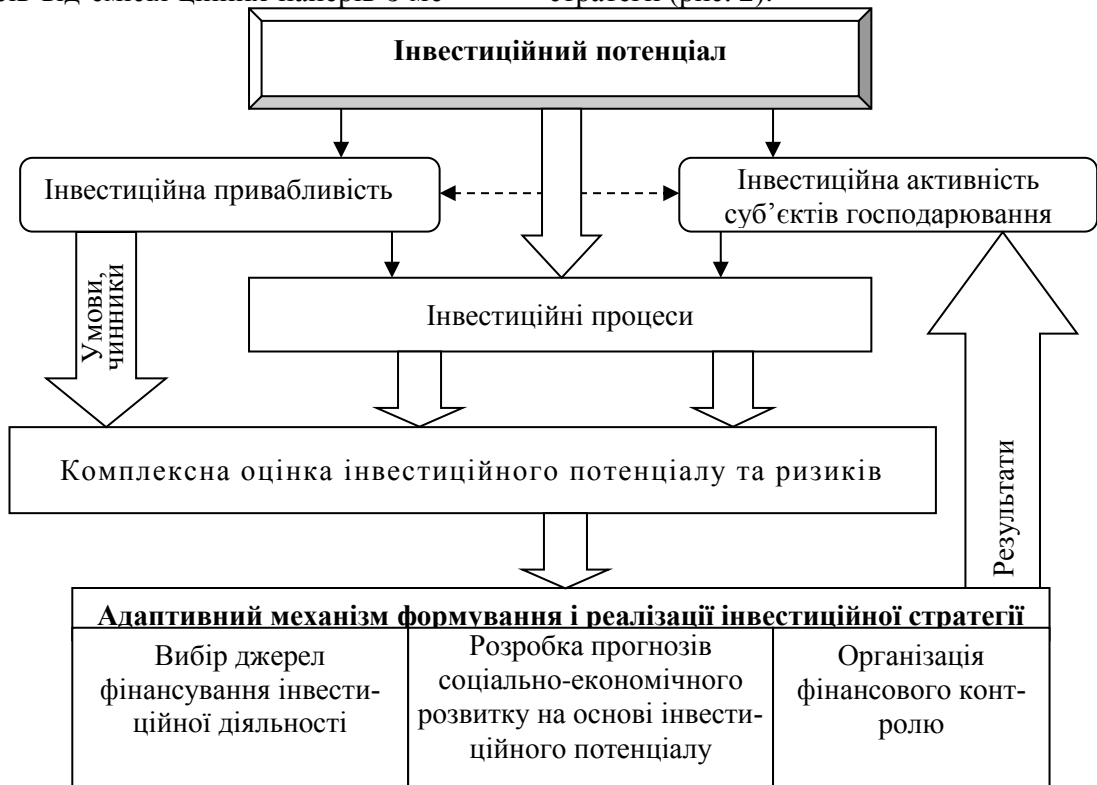

Рис. 2. Формування адаптивного механізму інвестиційної стратегії

Джерело: розроблено авторами

Адаптивний механізм формування і реалізації інвестиційної стратегії інтегрує три блоки: 1) вибір джерел фінансування інвестиційних проектів на основі попередньої оцінки їх вартості, рентабельності власного капіталу, ризиків та інфляції; оцінки вартості фінансових інструментів [11; 12]; 2) розробка прогнозів соціально-економічного розвитку на основі результатів комплексної оцінки інвестиційного потенціалу шляхом формування стратегічних інвестиційних планів залежно від вибору джерел фінансування окремих інвестиційних проектів. Для вибору оптимального варіанта інвестиційної стратегії використовуються методи фінансового аналізу та методу аналізу ієрархій; 3) організація фінансового контролю заснована на єдиній методологічній та інформаційній ос-

нові за чотирма рівнями їх взаємозв'язків: контроль і аналіз інвестиційної привабливості; контроль достатності інвестиційних ресурсів; контроль виконання інвестиційних планів; оцінка ефективності реалізації інвестиційної стратегії.

Для оцінки інвестиційного потенціалу на макро- і мікро- рівнях необхідно використовувати систему фінансових і нефінансових показників за чотирма напрямками: інвестиційна привабливість, інвестиційна активність, інвестиційна безпека, інвестиційні ризики. Результати такої оцінки є підґрунтям здійснення контролю і прийняття рішень щодо забезпечення зростання інвестиційного потенціалу.

Висновки та перспективи подальшого розвитку. Проведений аналіз тенден-

цій стану інвестиційного потенціалу в Україні дозволяє стверджувати, що підвищення ефективності інвестиційної діяльності насамперед залежить від сприятливого інвестиційного клімату, інвестиційної політики держави та активного використання фінансових інструментів фондового ринку. Передумовою забезпечення активізації інвестиційних процесів в умовах невизначеності ринкової економіки є чітко сформований адаптивний механізм інвестиційної стратегії, який визначає пріоритетні напрями формування інвестиційного потенціалу, оптимальний вибір доцільних джерел фінансування, можливості залучення бюджетних коштів для цільових програм соціально-економічного розвитку країни, порядок контролю і оцінки ефективності реалізації інвестиційної стратегії.

Комплексний підхід до формування механізму інвестиційної стратегії дозволяє скласти уявлення про рівень інвестиційного потенціалу та дає можливість сформувати стратегічний інвестиційний план на підставі доцільного вибору джерел фінансування.

Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі концептуальне обґрунтування механізмів регулювання інвестиційних процесів в Україні з позиції забезпечення інвестиційної безпеки.

Література

1. Іванов С.В. Методологічні підходи до визначення сутності інвестиційного потенціалу / С.В. Іванов // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – Випуск 95. – С. 98 – 104.
2. Туріянська М.М. Інвестиційні джерела / М.М. Туріянська – Донецьк: Юго-Восток, 2004.-317 с.
3. Кучерук Т.Ю. Економічне обґрунтування комплексної оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємства / Т.Ю. Кучерук, О.М. Вовк // Економіка. Фінанси. Право. – 2008. - №3. – С. 11 – 15.
4. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб./ О. С. Федонін. – К.: КНЕУ, 2006. – 336 с.
5. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. / [Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О., та ін.]. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 362 с.

6. Щодо ризиків і перспектив активізації інвестиційної діяльності в Україні [Аналітична записка] / А.П. Павлюк– К.: НІСД, 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1550/>

7. Офіційний сайт Проекту Doing business // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://russian.doingbusiness.org>.

8. Білоцька М. Ф. Регулювання фінансових ринків: світовий досвід / М. Ф. Білоцька // Фондовий ринок. — 2008. — № 44. — С. 28—36.

9. Офіційний сайт Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Національного рейтингового агентства «Рюрик» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://urik.com.ua>.

11. Костирко Л.А. Басов М. Г. Актуальні проблеми розвитку інвестиційних процесів в Україні // Часопис економічних реформ. – Науково-виробничий журнал. – №2(14). – 2014. – С. 19-25.

12. Дамодаран А. Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов [пер. с англ.] / А. Дамодаран. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. – 1342 с.

13. Шарп У. Инвестиции [пер. с англ.] / У. Шарп, Г. Александер, Дж. Бэйли. – М.: Инфра-М, 2001. – 1028 с.

References

1. Ivanov S.V. Metodolohichni pi-dkhody do vyznachennya sutnosti inves-tytsiynoho potentsialu / S.V. Ivanov // Ekonomika: problemy teoriiy ta praktyky: Zb. nauk. prats'. – Dnipropetrovs'k: DNU, 2004. – Vypusk 95. – S. 98 – 104.
2. Turiyans'ka M.M. Investytsiyni dzherela / M.M. Turiyans'ka – Do-nets'k: Yuhovostok, 2004.-317 s.
3. Kucheruk T.YU. Ekonomichne obgruntuvannya kompleksnoyi otsinky investytsiynoho potentsialu aviapidpryyemstva / T.YU. Kucheruk, O.M. Vovk // Ekonomika. Finansy. Pravo. – 2008. - №3. – S. 11 – 15.
4. Fedonin O.S. Potentsial pidpryyemstva: formuvannya ta otsinka: navch. posib./ O.S. Fedonin. – K.: KNEU, 2006. – 336 s.
5. Upravlinnya potentsialom pidpryyemstva: navch. posib. / [Dolzhans'-kyu I.Z.,

Zahorna T.O., Udalykh O.O., ta in.]. – K.: Tsentr navchal'noyi literatury, 2006.- 362 s.

6. Shchodo ryzykiv i perspektyv aktivizatsiyi investytsiynoyi diyal'nosti v Ukrayini [Analitychna zapyska] / A.P. Pavlyuk– K.: NISD, 2013. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/1550/>

7. Ofitsiyyny sayt Proektu Doing business // [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: – <http://russian.doingbusiness.org>.

8. Bilots'ka M. F. Rehulyuvannya finansovykh rynkiv: svitovyy dosvid / M. F. Bilots'ka // Fondovyy rynek. — 2008. — № 44. — S. 28—36.

9. Ofitsiyyny sayt Natsional'na komisiyi z tsinnykh paperiv ta fondovo-ho rynku [El-

ektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ssmc.gov.ua>.

10. Ofitsiyyny sayt Natsional'noho reytynhovoho ahentstva «Ryuryk» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://rurik.com.ua>.

11. Kostyrko L.A. Basov M. H. Aktual'ni problemy rozvytku investytsiynykh protsesiv v Ukrayini // Cha-sopys ekonomichnykh reform. – Naukovo-vyrobnychyy zhurnal. – №2(14). – 2014. – S. 19-25.

12. Damodaran A. Ynvestytsionnaya otsenka. Ynstrumenty y tekhnika otsenky lyubyykh aktivov [per. s anhl.] / A. Damodaran. – M.: Al'pyna Byznes Buks, 2004. – 1342 s.

13. Sharp U. Ynvestytsyy [per. s anhl.] / U. Sharp, H. Aleksander, Dzh. Bélyy. – M.: Ynfra-M, 2001. – 1028 s.

Костырко Р. О. Серeda Е. А.

Анализ влияния финансовых инструментов на формирование инвестиционного потенциала в экономике Украины

Рассмотрены сущность инвестиционного потенциала и определены его качественные характеристики. Определены основные факторы, влияющие на инвестиционный потенциал. На основании анализа финансовых инструментов фондового рынка выявлены основные тенденции, проблемы развития рынка ценных бумаг и возможности их использования для повышения инвестиционного потенциала в Украине. Раскрыто адаптивный механизм формирования и реализации инвестиционной стратегии на основе учета инвестиционного потенциала. Обоснованные меры направлены на обеспечение роста инвестиционного потенциала.

Ключевые слова: инвестиционный потенциал, финансовые инструменты, анализ, адаптивный механизм, инвестиционная стратегия, рынок ценных бумаг.

Kostyrko R., Sereda O.

Impact analysis of financial instruments on the formation of investment potential in the economy of Ukraine

The essence of investment potential and determined its quality characteristics. The main factors affecting the investment potential. On the basis of the financial instruments of the stock market the main tendencies, development of the securities market and the possibility of their use in order to increase the investment potential in Ukraine. Reveals the adaptive mechanism of formation and implementation of investment strategies based on consideration of the investment potential. Based measures aimed at ensuring the growth of investment potential.

Keywords: investment potential, financial instruments, analysis, adaptive mechanism, investment strategy, the stock market.

Рецензент: Терещенко О. О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Корпоративні фінанси і контролінг» Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна.

Reviewer: Tereschenko O. – Professor, Ph.D. of Economics, Professor, Head of Corporate Finance and Controlling Department Kyiv National Economic University, Kyiv, Ukraine.

e-mail: info@kneu.ukr.net

Стаття подана
10.12.2014 р.

